

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda (przewodniczący)

SSN Krzysztof Rączka

SSA Jolanta Hawryszko (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M. J.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
w [...]

w sprawie ze skargi odwołującej się o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w [...] z dnia 21 stycznia

2016 r., po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 kwietnia 2017 r.,

zażalenia odwołującej się M. J. na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w [...]

z dnia 13 października 2016 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

M. J. w dacie 18 lipca 2016 r. wniosła skargę o wznowienie postępowania
zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z 21 stycznia 2015 r.,
wydanym w jej sprawie przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania
o Niepełnosprawności w [...] o ustalenie uprawnienia do zamieszkiwania w
oddzielnym pokoju; podniosła, że wyrok został oparty na dokumencie obciążonym
błędem kardynalnym w prawie - nieadekwatną do stanu faktycznego datą
urodzenia strony oraz, że po wydaniu wyroku przez Sąd Okręgowy pojawiły się

nowe nieznane dotąd środki dowodowe w postaci wydanego w dniu 30 maja 2016 r. orzeczenia lekarza orzecznika ZUS.

Sąd Okręgowy w [...] V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z 13 października 2016 r. odrzucił skargę jako niedopuszczalną.

Sąd Okręgowy ustalił, że Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w [...] w sprawie niepełnosprawności małoletniej M. J. orzeczeniem z 18 czerwca 2014 r. zmienił orzeczenie Miejskiego Zespołu do Orzekania o Niepełnosprawności w [...] z 19 maja 2014 r. w części i ustalił, że orzeczenie wydaje się na stałe oraz że badana wymaga uczestnictwa w terapii; pozostała część orzeczenia utrzymana została w mocy, w tym nie orzeczono o uprawnieniu do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju. Sąd Rejonowy w [...] wyrokiem z 25 listopada 2014 r. oddalił odwołanie przedstawiciela ustawowego małoletniej G. J., a Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z 21 stycznia 2015 r., oddalił jej apelację. Sąd Okręgowy rozważył, że zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisane terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Wznowienie postępowania z przyczyn restytucyjnych polega na tym, że strona nie mogła skorzystać z okoliczności faktycznych lub środków dowodowych w poprzednim postępowaniu. Gdyby zaś mogła skorzystać, to mogłyby one wchodzić w skład stanu faktycznego stanowiącego podstawę wyrokowania. Sąd Okręgowy ocenił, że skarga o wznowienie postępowania nie spełnia wymagań określonych w art. 403 § 2 k.p.c., gdyż środek dowodowy w postaci orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z 30 maja 2016 r. nie istniał w chwili wyrokowania w sprawie V Ua .../16. Podstawy do wznowienia postępowania nie stanowi też, oparcie wyroku na dokumencie obciążonym błędem kardynalnym w prawie - nieadekwatną do stanu faktycznego datą urodzenia strony, bowiem kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje takiej podstawy wznowieniowej jak oparcie wyroku na dokumencie obciążonym błędem. Wprawdzie art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. dopuszcza wznowienie w przypadku

gdy wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym, co nie może być utożsamione z dokumentem, w opinii skarżącej błędnym.

Zażalenie do Sądu Najwyższego zostało złożone w imieniu powódki. Jako podstawę wskazano: 1. błąd w ustaleniach polegający na przyjęciu, że postępowanie zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w [...] z 21 stycznia 2015 r. nie zostało oparte na dokumencie przerobionym lub podrobionym jakim jest obarczona kardynalnym błędem opinia biegłego, która wadliwie określa datę urodzenia powódki oraz że po wydaniu wyroku nie pojawiły się takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, co skutkowało naruszeniem przepisów prawa procesowego w postaci naruszenia art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c., art. 403 § 2 k.p.c.; nadto naruszono art. 233 w zw. z art. 227 k.p.c. przez pominięcie w ustalaniu stanu faktycznego, że M. J. nie była należycie reprezentowana w sprawie przed Sądem Okręgowym w [...], V Ua .../16, co było podnoszone w skardze i skutkowało naruszeniem art. 401 pkt 2 k.p.c. oraz brakiem stwierdzenia podstaw do wznowienia postępowania w wyniku jego nieważności. Skarżąca wniosła o uwzględnienie zażalenia i uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. Skarżąca upatrywała podstaw do wznowienia postępowania w następujących okolicznościach: - Sąd Okręgowy w [...] przy wydawaniu orzeczenia oparł się na dowodzie w postaci opinii biegłego obciążonej błędem, tj. błędnie wskazującej datę urodzenia M. J., - dnia 30 maja 2016 r. lekarz orzecznik ZUS wydał orzeczenie ustalające całkowitą, trwałą niezdolność do pracy M. J., a dokument ten nie był znany Sądowi Okręgowemu w chwili wyrokowania, - M. J. w sprawie przed Sądem Okręgowym w [...], sygn. akt V Ua .../16 nie była należycie reprezentowana. Z tak zdefiniowanymi przyczynami wznowienia postępowania Sąd Najwyższy się nie zgadza z następujących przyczyn.

1. Zgodnie z art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. można żądać wznowienia na tej podstawie, że wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym

albo na skazującym wyroku karnym, następnie uchylonym. W myśl utrwalonego orzecznictwa, za dokument podrobiony uznaje się dokument sporządzony w całości przez inną osobę niż ta, od której ma pochodzić, natomiast przerobienie dokumentu polega na dokonaniu zmian w jego treści. Przy tym, z punktu widzenia postępowania wznowieniowego decydujące jest, aby sąd rozpoznający sprawę oparł się na treści takiego dokumentu, a dokument musi wywrzeć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 sierpnia 2013 r., I CZ 72/13, postanowienie Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2013 r., III CZ 31/13, postanowienie Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2011 r., II CZ 108/11). W przedmiotowej sprawie żaden z warunków opisanych w wyżej przedstawionym przepisie prawa nie został spełniony. Opinia biegłego obarczona błędem polegającym na ujawnieniu nieprawdziwej daty urodzenia M. J. w żadnym razie nie może być poczytana jako dokument podrobiony, czy przerobiony. Jest to po prostu dokument dotknięty oczywistą niedokładnością pisarską, co nie miało żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Istnienie tego dokumentu nie mogło zatem stanowić podstawy wznowienia postępowania.

2. Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. można również żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Również i w tej kwestii orzecznictwo jest utrwalone. Podstawą wznowienia postępowania, mogą być okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które dotyczą przedmiotu postępowania w sprawie prawomocnie zakończonej, istniały już w jej toku, ale nie były znane stronie, która nie mogła z nich skorzystać. Nie chodzi zatem o każdą nową okoliczność lub środek dowodowy, ale o takie, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy. Natomiast podstawą wznowienia nie może być środek dowodowy powstały dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia, którego dotyczy skarga o wznowienie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 listopada 2016 r., III CZ 48/16, postanowienie Sądu Najwyższego z 7 września 2016 r., IV CZ 41/16, postanowienie Sądu Najwyższego z 26 lutego 2016 r., IV CZ 100/15). Dlatego podstawy wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c. nie stanowi orzeczenie lekarza

orzecznika ZUS z 30 maja 2016 r. ustalające całkowitą, trwałą niezdolność do pracy M. J. Orzeczenie zostało wdane już po zaskarżonym wyroku; nie został też wykazany związek tego orzeczenia z zaskarżonym wyrokiem.

3. Nie jest prawdą, że w zaskarżonym postępowaniu doszło do nieważności postępowania z powodu nienależytej reprezentacji M. J. w sprawie przed Sądem Okręgowym w [...], sygn. akt V Ua .../16. Skarżąca, jako niepełnoletnia był reprezentowana przez matkę, które była jej przedstawicielem ustawowym. Była to prawidłowa reprezentacja, zgodna z art. 66 k.p.c.; przepis stanowi, że osoba fizyczna niemająca zdolności procesowej może podejmować czynności procesowe tylko przez swego przedstawiciela ustawowego. Nie istnieje przepis, który nakazywałby reprezentowanie małoletniego przez profesjonalnego pełnomocnika.

W konsekwencji Sąd Najwyższy uznał, że skarżąca w istocie nie wskazała ustawowych podstaw do wznowienia postępowania, zatem Sąd Apelacyjny prawidłowo odrzucił skargę. Z tych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 391 § 1, art. 397 § 2 zdanie pierwsze i art. 394¹ § 3 k.p.c.